

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for Naturstyrelsens arealer

i Natura 2000-område nr. 66
Stadil og Vest Stadil Fjord

Titel:

Natura 2000-plejeplan for
Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-
område nr. 66 Stadil og Vest Stadil
Fjord

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Foto:

Forside: Peter Bundgaard

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse
G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

978-87-7279-914-8

Må citeres med kildeangivelse.

Generelt

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 246 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N66 *Stadil og Vest Stadil Fjord* og vedrører Naturstyrelsens arealer på 1050 ha.

Billede 1 Oversigt over Natura 2000-områdets afgrænsning (rød streg) og styrelsens arealer (stærk grøn farve) i området.

I denne plejeplan er arealer og indsats opdelt på henholdsvis lysåbne naturtyper og arter. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan. For supplerende læsning henvises til driftsplanen for Ulborg Statsskovdistrikt 1995-2009 samt til reservatbestemmelserne for Vest Stadil Fjord.

Naturstyrelsen skal udarbejde et resumé af plejeplanen, som skal indgå i en kommunal/statslig Natura 2000-handleplan. Dette resumé er indsat som bilag 1.

Der er udarbejdet en såkaldt miljøvurdering ("SMV") af plejeplanen. Den er indsat som bilag 2. Plejeplanen skal senest være gennemført med udgangen af år 2015.

Områdebeskrivelse

Området omfatter Stadil Fjord og de ferske søer Vest Stadil Fjord, der deles op i Søndre-, Mellem- og Nordre Dyb. I Stadil Fjord findes en langstrakt ø, Hindø, der medvirker til at lagunen naturligt er inddelt i 2 bassiner beliggende henholdsvis syd og nord/vest for selve øen. Stadil fjord afvander til Ringkøbing Fjord (habitatområde nr. 62) via Vonå. Denne forbindelse betyder at især Stadil Fjords sydlige bassin periodisk påvirkes af indstrømmende saltholdigt vand fra Ringkøbing Fjord. Stadil Fjord har et søareal på ca. 1713 ha. Den vestlige del af habitatområdet grænser op til habitatområde nr. 197 Husby Klit. Vest Stadil Fjord består i dag af tre adskilte vandområder, Nordre Dyb, Mellem Dyb og Søndre Dyb. Området er et tidligere fjordområde, hvor vandstanden i den sydlige del i og omkring Søndre Dyb, ved pumpning er sænket til 1,4 m under det gennemsnitlige niveau i de danske have. I og omkring Nordre Dyb og Mellem Dyb er vandstanden sænket til 0,5 m under havniveau. To tredjedele af arealet i habitatområdet er omdriftsjord, mens rørskov og åbne vandflader dækker den sidste tredjedel. Det samlede areal af hele området udgør ca. 6903 ha.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På Naturstyrelsens hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Indenfor området ejer Naturstyrelsen store dele af vandfladerne i Vest Stadil, mange af de store rørskovsarealer omkring Søndre Dyb, samt store områder med ferske enge omkring Nordre og Mellem Dyb. Desuden ejes mindre arealer med klitnaturtyper langs Klitvejen. I alt ejer Naturstyrelsen 1050 ha indenfor habitatområdet.

Vest Stadil Fjord er sammen med Husby Klit fredet med det formål, at opretholde en rasteplass for svømmefugle, at hindre yderligere vandstandssænkninger samt at friholde klitarealerne for yderligere bebyggelse.

Vest Stadil Fjord er omfattet af en vildreservat bekendtgørelse. Bekendtgørelsen har til formål at sikre Vest Stadil Fjord som raste- og fourageringsområde for vandfugle. Bekendtgørelsen regulerer på forskellig vis jagten i området.

Tabel A Naturtyper og arter i plejeplanen

Naturtype/art	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	2140	Klithede	1
Ialt			1
(Levesteder for) arter	A021	Rørdrum	Ikke vurderet
	A040	Kortnæbbet gås	
	A043	Grågås	
	A045	Bramgås	
	A052	Krikand	
	A054	Spidsand	
	A056	Skeand	
	A081	Rørhøg	
	A119	Plettet rørvagtel	
	A197	Sortterne	
	1095	Havlampret	
	1096	Bæklampret	
	1355	Odder	

Tabel A viser Naturstyrelsens arealer med naturtyper i området. Desuden vises de arter fra udpegningsgrundlaget, der forekommer (eller som potentielt vil kunne indfinde sig med den rette forvaltning) i Naturstyrelsens del af området.

Udtrykket "Ikke vurderet" vidner om, at der ikke findes nogen arealregistrering for arter.

Mål og plejetiltag

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens mål for lysåbne naturtyper og arter i denne planperiode. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype, og det samme kan være tilfældet for en art.

Desuden præsenteres de typer af pleje/drift, som styrelsen forventer at anvende. På et givent areal kan der forekomme mere end én slags pleje/drift, ligesom der kan være fastlagt flere tiltag for en art.

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens bud på omfanget af de enkelte plejetiltag.

❖ Lysåbne naturtyper

Der foretages *løbende* pleje ved f.eks. rydning af opvækst og bekæmpelse af invasive arter på det ca. 1 ha store klithedeareal ved Sidselbjerg.

Der vurderes ikke at være plejebestand på arealet i indeværende planperiode.

Tabel B Mål for lysåbne naturtyper

		Periodens mål	Ha (ca.)
2140	Klithede	Naturtypebevarende pleje	1

Tabel C Pleje af hensyn til lysåbne naturtyper

		Plejetiltag	Ha (ca.)
2140	Klithede	Ingen naturtypeindsats i planperioden	1

❖ Arter

Som hovedregel vil arterne på udpegningsgrundlaget have gavn af indsatsen for naturtyperne i området. I nogle tilfælde kan der være behov for en særlig artsindsats. Disse tiltag fremgår af tabel G. Bemærk dog, at tabel G *ikke* indeholder Naturstyrelsens *myndighedsmæssige* artsforvaltning via vildtreservater.

Specifikt af hensyn til Rørhøg og Rørdrum foretages høst af tagrør samt afgræsning af rørskovsarealer på en måde der sikrer, at tilstrækkeligt store områder med "gammelt" tagrør ikke afhøstes eller afgræsses.

Der foretages løbende regulering af ræv, mink og mårhund i området for at reducere prædationen af sortterne og Plettet rørvagtel.

Desuden har Naturstyrelsen sikret afgræsning på engarealerne samt etableret lavvandede vandhuller/søer og kanaler ved Mellem – og Nordre Dyb. Dette vurderes, at have en gunstig effekt for strandtudse og for flere arter på udpegningsgrundlaget.

Området hvor sortternene yngler i Mellem Dyb plejes af Naturstyrelsen ved at der er etableret "blå bånd", dvs. afgræsning med kreaturer helt ud i vandet således at bredvegetationen holdes nede. Etableringen af "blåt bånd" vurderes også at forbedre vilkårene for Plettet rørvagtel.

	Periodens mål
A021 Rørdrum	Sikring af artens levested
A040 Kortnæbbet gås	
A043 Grågås	
A045 Bramgås	
A052 Krikand	
A054 Spidsand	
A056 Skeand	
A081 Rørhøg	
A119 Plettet rørvagtel	
A197 Sortterne	
1095 Havlampret	
1096 Bæklampret	
1355 Odder	

Tabel F Mål for arter

Tabel G Specifik artspleje

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt
A021 Rørdrum	Anden særlig udformning af arealplejen	eksisterende
A040 Kortnæbbet gås	Ingen indsats i perioden aht. art alene	
A043 Grågås		
A045 Bramgås		
A052 Krikand		
A054 Spidsand		
A056 Skeand		
A081 Rørhøg	Anden særlig udformning af arealplejen	eksisterende
A119 Plettet rørvagtel	Begrænsning af prædation	eksisterende
A197 Sortterne	Begrænsning af prædation	eksisterende
1095 Havlampret	Ingen indsats i perioden aht. art alene	
1096 Bæklampret		
1355 Odder		

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.

Når der i tabel G står "Ingen indsats i perioden aht. art alene", betyder det, at Naturstyrelsen ikke planlægger yderligere indsats for denne art end den pleje, der er oplyst i ovenstående samt i afsnittet under naturtyperne.

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N66

Natura 2000 området N66 omfatter Stadil Fjord og de ferske søer Vest Stadil Fjord, der deles op i Søndre-, Mellem- og Nordre Dyb. Hele området omfatter et areal på 6903 ha hvoraf søarealet i Stadil Fjord udgør ca. 1713 ha.

Naturstyrelsen ejer store dele af vandfladerne i Vest Stadil Fjord, mange af de store rørskovsarealer omkring fjordens Søndre Dyb, samt store områder med ferske enge omkring fjordens Nordre og Mellem Dyb. Desuden ejes mindre arealer med klitnaturtyper langs Klitvejen. I alt ejer Naturstyrelsen 1050 ha indenfor habitatområdet.

Vest Stadil Fjord er sammen med Husby Klit fredet med det formål, at opretholde en rasteplass for svømmefugle, at hindre yderligere vandstandssænkninger samt at friholde klitarealet for yderligere bebyggelse.

Vest Stadil Fjord er omfattet af en vildreservat bekendtgørelse. Bekendtgørelsen har til formål at sikre Vest Stadil Fjord som raste- og fourageringsområde for vandfugle. Bekendtgørelsen regulerer på forskellig vis jagten i området.

Tabel a Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i området

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	2140	Klithede	1
<i>Ialt</i>			<i>1</i>

Indsats for naturtyperne

Naturstyrelsen forventer ikke behov for indsats for *naturtyperne* på udpegningsgrundlaget i plejeplanperioden.

Særlig indsats for arter

Plejen af områdets naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget. Herudover planlægger Naturstyrelsen en særlig indsats for Rørdrum, Rørhøg, Sortterne og Plettet rørvagtel, som fremgår af tabel e.

Tabel e Planlagt indsats for arter *udover* indsatsen for naturtyperne

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt
A021 Rørdrum	Anden særlig udformning af arealplejen	eksisterende
A081 Rørhøg	Anden særlig udformning af arealplejen	eksisterende
A119 Plettet rørvagtel	Begrænsning af prædation	eksisterende
A197 Sortterne	Begrænsning af prædation	eksisterende

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.

Bilag 2: Miljøvurdering af Natura 2000-plejeplanen

Den enkelte plejeplan skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen, som ligger på Naturstyrelsens hjemmeside: [Miljørapport for Natura2000 planen for Habitatområde nr. 66 Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord](#)

a) Planens indhold og hovedformål samt andre relevante planer

❖ Indhold

Det primære indhold i plejeplanen for Naturstyrelsens areal er en oversigt over planperiodens mål og plejetiltag for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

❖ Formål

Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen på Naturstyrelsens andel af Natura 2000-området. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og indlede en proces, der genopretter eventuel akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

❖ Relevante planer

Plejeplanen følger op på Natura 2000-planen for området. Udover at være omfattet af plejeplanen, er Naturstyrelsens arealer også underlagt andre interne retningslinjer for arealforvaltningen. I det omfang der måtte være modstrid mellem dem og plejeplanen, vil plejeplanen blive fulgt.

Vest Stadil Fjord er sammen med Husby Klit fredet med det formål at opretholde en rasteplads for svømmefugle, at hindre yderligere vandstandssænkninger og friholde klirarealerne for yderligere bebyggelser. Inden for de sidste år har Naturstyrelsen sikret en intensivering af afgræsningen på engarealerne samt etableret lavvandede søer og kanaler ved Mellem – og Nordre Dyb. Dette vurderes på lidt længere sigt, at ville få en gunstig effekt for områdets engfuglebestand, for strandtudser og for flere andre arter på udpegningsgrundlaget. Vest Stadil Fjord er omfattet af en vildreservat bekendtgørelse. Bekendtgørelsen har til formål at sikre Vest Stadil Fjord som raste- og fourageringsområde for vandfugle. Bekendtgørelsen regulerer på forskellig vis jagt i området.

b) Nuværende miljøstatus og nul-alternativet

Områdets nuværende miljøstatus er gennemgået i Natura 2000-planen for det aktuelle område, hvorfor der henvises til denne.

Hvis ikke plejeplanen for 1. planperiode iværksættes, vil arealerne blive forvaltet i h.t. reservatbestemmelser, og i det hele taget med vidtgående naturhensyn i henhold til styrelsens øvrige planer og strategier.

c) Miljøforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt af plejeplanen

Tilstanden og det samlede areal af levestederne for fugle og øvrige arter på udpegningsgrundlaget stabiliseres eller øges, således at der er tilstrækkeligt med egnede yngle- og fourageringspladser for arterne.

De terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje

d) Eksisterende miljøproblemer

Der er en række trusler mod naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag, herunder næringsstofbelastning af søer samt prædation på ynglefugle i området fra hjemmehørende og invasive prædatorer. Truslerne er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen for området, hvorfor der henvises til denne.

e) Relevante internationale miljøbeskyttelsesmål

Plejeplanen er en udmøntning af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver implementeret i dansk lov via miljømålsloven og skovloven. Plejeplanen vil sikre, at areal og tilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget, samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter.

I henhold til EU's vandrammedirektiv er det overordnede mål at naturlige vandforekomster opnår "god tilstand". Direktivet er implementeret via miljømålsloven og skal realiseres med vandplanerne. Arbejdsdelingen mellem vandplanerne og Natura 2000-planerne (og dermed plejeplanerne) er således, at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på naturarealer som f.eks. rigkær og andre engarealer.

Natura 2000-direktiverne er blandt EU's bidrag til gennemførelsen af en række internationale biodiversitetskonventioner som f.eks. Ramsar-konventionen, Bern-konventionen og Bonn-konventionen, samt delmål 11 og 12 blandt de 20 delmål som blev vedtaget ved partsmødet i FN's biodiversitetskonvention i Nagoya i 2010 (Aichi-målene). Delmål 11 og 12 omhandler netop beskyttelse af naturområder og arter.

f) Planens indvirkning på miljøet

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen væsentlig påvirkning	Redegørelse for indvirkning
Biologisk mangfoldighed	X		Den biologiske mangfoldighed knyttet til naturtyper på udpegningsgrundlaget sikres og øges via den nuværende pleje. Den planlagte drift og pleje fastholder og/eller genopretter naturtyperne på udpegningsgrundlaget med deres karakteristiske arter. Genopretningen af naturtyperne vil typisk ske på bekostning af mere artsfattige og "trivielle" naturtyper.

Befolkningen	X		Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag. Planen vil ikke indebære yderligere lokale adgangsbe­grænsninger.
Menneskers sundhed		X	
Fauna og flora	X		Eventuelle konsekvenser for rødlistede arter, gullistede ansvarsarter eller bilag IV-arter kendt fra området. I området forekommer følgende arter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV: Strandtudse, flere arter af flagermus og Odder. Den planlagte indsats på styrelsens arealer forventes ikke at få negative konsekvenser for disse arter.
Jordbund		X	
Vand		X	
Luft		X	
Klimatiske faktorer		X	
Materielle goder		X	
Landskab	X		Den eksisterende drift af Naturstyrelsens arealer ved Vest Stadil Fjord sikrer området mod tilgroning.
Kulturarv, herunder kirker		X	
Arkitektonisk arv		X	
Arkæologisk arv		X	

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Plejeplanen forventes ikke at få negative konsekvenser for miljøet, men vil derimod sikre og forbedre områdets naturgrundlag, med fokus på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Der vurderes derfor ikke at være behov for foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

Inden for de sidste år har Naturstyrelsen sikret en intensivning af afgræsningen på engarealerne samt etableret lavvandede vandhuller/søer og kanaler ved Mellem – og Nordre Dyb. Dette vurderes på lidt længere sigt, at ville få en gunstig effekt for områdets engfuglebestand, for strandtudse og for flere arter på det nuværende udpegningsgrundlag

i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogram. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

j) Ikke-teknisk resume

I medfør af lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 er der foretaget en miljøvurdering af plejeplanen for Naturstyrelsens arealer i N66 *Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord*. Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen for de pågældende arealer ved at sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for de arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte. Hvis ikke plejeplanen iværksættes, vil naturtyperne blive plejet/drevet med vidtgående naturhensyn i henhold til styrelsens øvrige planer og strategier. Plejeplanen vil fastholde den eksisterende indsats og sikre fortsatte levesteder for odder, bæklampret, rørdrum, rørhøg, sangsvane, kortnæbbet gås, grågås, bramgås, krikand, og sortterne.

Den biologiske mangfoldighed knyttet til naturtyper på udpegningsgrundlaget sikres og øges via den nuværende pleje. Den planlagte drift og pleje fastholder og/eller genopretter naturtyperne på udpegningsgrundlaget med deres karakteristiske arter. Genopretningen af naturtyperne vil typisk ske på bekostning af mere artsfattige og "trivielle" naturtyper.

Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag. Planen vil ikke indebære yderligere lokale adgangsbegrænsninger.

I området forekommer følgende arter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV: Strandtudse, flere arter af flagermus og Odder. Den planlagte indsats på styrelsens arealer forventes ikke at få negative konsekvenser for disse arter.

Den eksisterende drift af Naturstyrelsens arealer ved Vest Stadil Fjord sikrer området mod tilgroning.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk